SOMA[H]CEGES
66107

NR 50 TWEEDE JAARGANG 1917

DE VRIJE STEM

Belgisch orgaan voor de provincie Antwerpen

Verschijnende gedurende de Duitsche Bezetting.

Bureelen en Redactie :	Onze welgemeende leuze is :	Telegraphisch adres :
HOTEL DER PATRIOTTEN	Noch Vlaming, noch Waal, maar Belg !	Kommandantur-Antwerpen-Mechelen
Begijnenstraat, 42.	En eeuwig trouw aan ons Vorstenhuis !	Met gratie ende privilegie.

Wij vinden volgend vlugschrift in onze brievenbus, dat wij hieronder vertaald laten volgen :

VAN PEBORGH EN WILSON.

Een schrijver van de zoogezegde « BELGIQUE » heeft daarin, ten voordeele van den vrede, een artikel geschreven. Iereen weet dat dit dagblad, aan de Duitsche censuur onderworpen, niets mag schrijven wat de Duitschers mishaagt, en schrijft vele dingen, zoo goed gemaakt om hen te behagen, dat zij zelven er nooit zouden aan denken die anders te schrijven.

Dit was zeker het geval met een artikel in datum van 4 Maart, tot elken prijs den vrede eischend ; ja, TOT ELKEN PRIJS, want men vindt er geen zweem van eenig protest of voorbehoud, zelfs niet tegen de herhaalde officieele aanmatigende uitlatingen van von Bethmann, in ons land maatregelen te nemen en waarborgen te verzekeren..... tegen den « terugkeer van Belgische aanvallen tegen Duitschland, in Juli 1914 !!! »

Wie echter in België onder het algemeen toezicht der Duitsche censuur onmiddellijk den vrede eischt zonder meer, zonder zelfs eenig voorbehoud nopens de onderwerping, waarvan de Rijkskanselier eene uitdrukkelijke voorwaarde gemaakt heeft, verklaard deze zich bereid de aangekondigde voogdijschap te aanvaarden.

Dit is zuivere onderwerping aan de inbrekers van 3 Augustus 1914, die toen hunne misdaad erkenden Het is eene daad van verraad jegens het vaderland.

Maar er is nog wat anders.

De schrijver van de « Belgique » heeft niet alleenlijk de bekende voorschriften van het pacifisme op ééne lijn willen stellen, voorstellen van eene bijzonder verdachte sentimentaliteit, en ontkende in eene staatsomwenteling, waarvan het einde juist zou moeten zijn de bestraffing en het machteloos maken tot nieuwe wandaden, de algemeen bekende schuldigen aan den huidigen oorlog, zij die hem gewetenloos en misdadig ontketend hebben, als daders of medeplichtigen, door het ultimatum van 23 Juli aan Servië.

Want de beschaafde wereld moest de opschudding in alle landen vergeten hebben, veroorzaakt door deze onbeschaamde uitdaging, zonneklaar tot een algemeenen oorlog voorbedacht, alvorens aan de door Duitschland verspreide legende geloof kunnen slaan, « dat de oorlog hen is opgedrongen door eene wereld van vijanden ! »

De schrijver van de « Belgique » heeft dus zijn oproep tot den vrede willen inkleeden. Hij heeft de Belgen dezen smaad naar het hoofd geworpen dat, onder ons, de bestrijders van den vrede vooral, zoo niet uitsluitend, diegenen zijn, die belang bij den oorlog hebben, of er niet door lijden : « patroons, oversten, dikwijls trotsche beschermers waarvan de menigte afhangt ! »

Het is misschien uit vrees, al te veel afbreuk te doen aan de uitgestrektheid zijner onwaardige en leugenachtige beschuldiging, dat het orgaan der cencuur tusschen die boosdoeners den Koning niet noemt, de ministers, onze officieren, onze soldaten, gansch het heldhaftige leger aan den Yzer, waar op dit oogenblik zeker niemand voor het vaderland den vrede droomt, gelijk welken vrede, mits het maar vrede wordt !

Welnu, zulken vrede, een onteerenden vrede die onderwerping, zedelijke en stoffelijke vernietiging van ons volk onder de afhankelijkheid der vervloekte en verwenschte natie na zich zou sleepen, gelijk von Bethmann hem wenscht, voor zulken vrede is een man rechtgestaan te Antwerpen, een senaatslid, M. Leon Van Peborgh, om te smeeken dat men hem ons onmiddellijk schenkt !

Aan dit smeeken heeft hij echter een gansch bijzonderen vorm willen geven.

Hij heeft het aan den schrijver van « la Belgique» gericht, 't is te zeggen aan het dagblad zelf dat bij

ons de zaak der inbrekers dient, en met welke geen enkel vaderlander en waardig Belg wil noch mag in aanraking komen !

Men moet dit stuk van kinderachtige en scheidsrechterlijke phraseologie lezen, waarin de senateur de gazetschrijver afschildert als « verhevene ziel, slechts naar de stem van het geweten en zijn hartingevingen luisterend, als uitverkoren schrijver, die zich moeite geeft de verblinde oogen voor het licht te openen, » enz. enz.

Natuurlijk gevoelt deze verhevene ziel, dien uitverkoren schrijver, gewoon slechts misprijzen in te oogsten, verachting en misschien schoppen van zijne medeburgers voor het schoone werk dat hij verricht, zich geheel verbijsterd over den brief van het senaatslid. Hij kan zijne oogen en ooren niet gelooven.

De Belgen hadden hem aan dergelijke muziek ontwend. Hij ook, van zijnen kant, stelde onmiddellijk een lofzang op ter eere van Van Peborgh, die overigens de man is zich dit te laten welgevallen. « Een man van van uwe autoriteit, een vertegenwoordigend man, en van den hoogsten rang der nationale macht ! »

Het schijnt dat dit een onweerstaanbare uitwerking zal maken : « de twijfelaars,» de « beschroomden, » de « angstvalligen, » iedereen gaat zich in de armen werpen van den pacifist in den ivoren stoel.

Men vraagt zich af of de telegraaf zonder draad niet in gebreke gebleven is, dit fameus epistel tijdig naar de overzijde van den oceaan te seinen. Want, indien Wilson het gekend had voor het lezen zijner zending, dan hij, als eerste vredeshoofd, zijne zending wel ter zijde gelaten.

* * *

In elk geval, ziehier vooreerst, wat de Antwerpsche patriotten aan te teekenen hebben :

1° Senateur Van Peborgh schaamt zich niet, met de Duitschers, hunne dagbladschrijvers en hunne dagbladen gemeene zaak te maken, om den vrede te vragen, zonder aanwijzing hoe hij dien wil, wat overbodig is, indien men hem tot elken prijs hebben wil.

2° Senateur Van Peborgh, zonder voorbehoud den dagbladschrijver geluk wenschend die zijne bewondering wegdraagt, stemt dus in met deze ongehoorde, afschuwelijke eerrooverij, dat het meerendeel der tegenstrevers van den onmiddellijken en om het even welken vrede, heel onze zoo helderziende bevolking, zoo moedig, zoo vastberaden tegen de Duitsche tyrannie, belang heeft in het vergoten bloed van de « menigte die er van afhangt, » in plaats van eerst en vooral te denken aan het lot en de toekomst van het vaderland, aan zijne onafhankelijkheid en zijne vrijheid.

3° Senateur Van Peborgh volgt het voorbeeld der activisten en van den Raad van Vlaanderen, waarvan het eerste werk ook was, den onmiddellijken vrede aan den bezetter te vragen. Wij weten wel, welken vrede zij begeerden. Onder welk opzicht kan de vrede van den senateur met den hunnen verschillen ?

M. Van Peborgh is dus een pacifist-activist. Het is bijna een ambtenslikker. De gewone activisten wenden zich echter nederig aan alle Europeesche staten, (met hunne loftuigingen en hunne bewondering den pacifist Wilson en aan de Vereenigde Staten verspillend, a. u. b. !) terwijl hij, van Peborgh, zijne vredes-aanvraag heel eenvoudig in een der vijandelijke dagbladen doet, gelast ons met de Duitschers meer vertrouwd te maken en ons afkeer en misprijzen in te boezemen voor alles wat Belgisch is !

Het zij zoo ; van twee zaken eene : ofwel heeft heel de hutsepot van Van Peborgh geen gemeenschappelijken noch gelijk welken zin ; ofwel beteekent hij dat wij, in zijne oogen, den onmiddellijken vrede zouden moeten aannemen, al moesten wij ook daardoor de baanstrooperijen, knevelarijen, verdrukkingen en bloedbaden, goedkeuren, hier door het Duitsche schrikbewind sinds 3 jaren gepleegd.

Ziedaar de waarheid. Dat Van Peborgh zich duidelijk uitdrukt, en dat hij degenen, die hem wenschen te volgen, verzoekt zich te laten inschrijven. De Duitschers zullen hen niet hinderen. En de senateur zal geene moeite hebben zijne aanhangers te tellen, die later zijne kiezers zullen blijven.

* * *

Nochtans, dien pacifist verzoekende ons eindelijk zelf met vrede te laten, willen wij hem eenige woorden van Wilson voorleggen, die niemand, buiten den senateur en zijn dagbladschrijver, een meer gezaghebbend pacifist zal achten dan hij :

« Op 3 Februari l. l. heb ik u melding gemaakt van de verstommende mededeeling van het Duitsch gouvernement, volgens dewelke het besloten was, te beginnen vau 7 Februari, alle in achtneming van wettigheid en menschelijkheid ter zijde te stellen, en aan zijne duikbooten bevel te geven, alle schepen, die zouden trachten de havens van Grooit-Britannië en Ierland, alsook die van de Wesi-kust van Europa en de Middellandsche Zee, die zich onder toezicht van Duitschlaods vijanden bevinden, in den grond te boren.

« Dit scheen wel reeds vroeger het doel geweest te zijn van den Duitschen duikbootoorlog. Nochtans had het Duitsche gouvernement sinds April 1916 zijne duikbootcommandanten wat ingetoomd, overeenkomstig met de belofte die het ons deed, dat de

passagiersbooten niet zouden getorpedeerd worden en dat alle andere schepen, die zich niet zouden verzetten noch trachten te vluchten, behoorlijk zouden gewaarschuwd worden, en dat men zelfs zorg zou dragen, dat iedereen eene goede kans bekwam, zich in de sloepen te redden.

« De voorbereide maatregelen onder dit opzicht werden wel, het is waar, tot een uiterst minimum gebracht, maar in elk geval heeft het nieuwe programma nu elke verzachting verwijderd.

« Schepen van elke soort, onder gelijk welke vlag, met gelijk welke lading of bestemming, werden zonder waarschuwing tot zinken gebracht, zonder zich om de menschenlevens te bekommeren. De schepen van onzijdige en bevrjende naties, zelfs hospitaal- en bevoorradingsschepen die, met een vrijgeleide van het Duitsche gouvernement, hulp aan het reeds zoo zwaar beproefde en uitgeputte België brachten, allen werden getorpedeerd met hetzelfde gebrek aan menschelijkheid en medelijden, en zelfs nog, varende langs de wegen door het Duitsche gouvernement aangegeven !

« Het internationale recht vondt zijn oorsprong in het streven naar de samenstelling eener wet, die aangenomen zou worden op zee, waar geen enkel land territoriale rechten bezit, en vrij is voor het handelsverkeer. Het was een uiterst moeilijk werk, dat stap voor stap tot stand kwam, en slechts magere uitkomsten opleverde ; maar in elk geval boezemde zij in, wat hart en menschelijk gevoel eischen.

« Het Duitsche gouvernement wilde echter zelfs niets hooren van dit minimum. Om zich te rechtvaardigen voer het de noodzakelijk aan van represaille-maatregelen, en het feit dat het over geene wapens beschikt, waarvan het zich op zee kan bedienen, buiten degene waarvan het gebruik onvermijdelijk het ter zijde stellen van alle menschelijkheid voor gevolg heeft, alsook de eerbied voor wat men nog beschouwt als de grondslag voor het algemeene leven.

« Ik denk op dit oogenblik niet aan de stoffelijke schade, door deze houding en handelwijze veroorzaakt, hoe aanzienlijk zij ook zijn mogen. Wat mijne gedachte geheel beheerscht, is deze verdelgingswaanzin, op groote schaal, van het leven van noncombattanten, vrouwen en kinderen, meegesleept in die aanslagen, en die nochtans immer, zelfs in de somberste dagen der moderne geschiedenis, als onschuldigen zijn behandeld geweest. Vele stoffelijke schade kan hersteld worden. Het leven van onschuldige menschenlevens kan niet vergoed worden. De strijd der Duitschers tegen de zeevaart is een strijd tegen de menschelijkheid. Een strijd tegen alle volkeren.

« Amerikaansche schepen zijn tot zinken gebracht. Amerikanen hebben er het leven bij verloren op eene wijze, die het bloed in onze aderen heeft doen koken. Wij hoorden ook spreken van schepen bemanningen en passagiers van andere neutrale en bevriende naties, naar den afgrond gestuurd, na op dezelfde wreede wijze behandeld te zijn geworden. Er wordt geen onderscheid gemaakt. Het is aan de geheele menschheid dat de uitdaging gericht is. Elke staat moet weten welke houding hij tegenover dergelijken toestand zal aannemen. De door ons te nemen beslissing moet ingegeven worden door de ongeveinsdheid van overweging en de gematigdheid van oordeel, die aan ons karakter en de verwachtingen der natie beantwoorden. Wij moeten elke geestdrift ter zijde stellen.

« Wij zoeken noch eene wraak, noch eene gelegenheid de physieke macht van ons volk zegevierend te doen gelden. Wij bepalen ons uitsluitend tot verdediging van het Recht, van het Recht der menschheid, waarvan wij enkel de hoofdpersonen zijn.»

. . . . . .

« Ons doel is hetzelfde gebleven : de beginselen van vrede en gerechtigheid verdedigen tegen den autocratischen en egoïstischen staat, het hoofd op stekende te midden van naties, die in werkelijkheid zich zelven regeeren. Dit doel besluit in zich, om tot daden te leiden, dat deze beginselen luid verkondigd worden. De handhaving der onzijdigheid houdt op gewenscht te zijn, wanneer de wereldvrede zoowel als de vrijheid der volken op het spel staan.

« Het bestaan van autocratische gouvernementen, gesteund op eene goed georganiseerde macht, zonder ander toezicht dan het hunne, en niet dit van het volk, stelt een gevaar daar. Wij hebben dus besloten, onze onzijdigheid op te geven.

. . . . . .

« De huidige oorlog is een lang voorbereide oorlog, gelijk men er bereidde in die verre en noodlottige tijden, waarin de gouvernementen hunne volken niet raadpleegden, en waarin de oorlogen veroorzaakt en gevoerd werden naar de grillen van regeerende huizen of kleine kringen heerschzuchtigen voor welke hunne medeburgers slechts tot waarborg en speelballen dienden.

Volkeren die zich zelven regeeren overstroomen de naburige staten niet met spionnen ; zij leenen zich niet tot misdadige kuiperijen om kritieke omstandigheden te scheppen die hun de gelegenheid verschaffen tusschen te komen met veroveringsinzichten.

« Dergelijke oogmerken kunnen enkel daar gelukken, waar niemand het recht heeft vragen te stellen. Arglistige plannen tot misleiding kunnen slechts in het geheim voorbereid worden in eene hofgroep achter de schermen eener angstvallig bewaakte cas

te bevoorrechten. Zij zijn gelukkiglijk onmogelijk daar, waar de openbare meening volledig omtrent alle aangelegenheden der natie ingelicht wordt.

« Een werkelijk bondgenootschap voor den vrede is alleen mogelijk door de verstandhouding van demokratische naties.

« Rekenen op de loyaliteit of op den eerbied voor deovereenkomsten van een bondgenootschap van dien aard van de zijde eener autocratische regeering, zou tot niets leiden. Het moet een bondgenootschap zijn van eer en eenheid van waardeering. De kuiperij-geest zou het in zich zelven bederven ; samenzweeringen in zijn eigen boezem zouden het ontaarden.

« Alleen vrije volken knnnen den staf geven aan het gemeenschappelijk belang der menschheid, tegenover de bekrompen persoonlijke berekening.

. . . . . .

« Een der onthullingen die ons de overtuiging gebracht hebben dat nooit en nergens de Pruisische autocratie met ons in vriendschap leven kan, is, dat zij van het begin van den oorlog ons land met spionnen overstroomd heeft, enkel met slechte bedoelingen, tot zelfs in de bureelen onzer gouvernementeele administratie. Overal heeft zij misdadige plannen geleid tegen onze nationale eenheid en onzen staat van vrede.

« Het is nu bewezen, dat zoowel binnen als buiten, onze nijverheid en handel, zelfs voor den oorlog, het voorwerp van voortdurende bespieding waren. Het is geene veronderstelling maar een bewezen feit voor onze rechtbanken dat de kuiperijen die, meer dan eenmaal, gedreigd hebben de nijverheid en den vredestoestand van ons land te vernietigen, geleid zijn geweest op aanhitsing, met den steun en zelfs onder de persoonlijke leiding van officieele agenten eener regeering, het vertrouwen genietend van het gouvernement der Vereenigde Staten.

. . . . . .

« Wij gaan dus de ons toegeworpen uitdaging aannemen, omdat wij weten nimmer eene regeering als vriend te kunnen beschouwen, die zich van dergelijke middelen bedient. Zoo bevinden wij ons op het punt den strijd te aanvaarden met dien natuurlijken vijand der vrijheid ; zoo noodig zullen wij alle middelen der natie opofferen om ons tegen deze gewelddaden te verzetten en om ze te verijdelen.

« Het verheugt ons thans, de feiten te zien zooals ze werkelijk zijn, en te kunnen strijden voor de verwezenlijking van den wereldvrede, voor de bevrijding der volkeren, het Duitsche volk inbegrepen, voor de rechten der volken, groote en kleine. De wereld moet voor de demokratie van gevaar bevrijd zijn. De wereldvrede moet op de grondslagen der politieke vrijheid berusten.

« Wij vervolgen geene belangen. Wij willen noch veroveringen noch uitbreiding van grondgebied, noch stoffelijke schadeloosstellingen voor de opofferingen die wij ons vrijwillig getroosten.

« Wij zijn enkel een der kampioenen voor de rechten van het menschdom, en wij zullen voldaan zijn, den dag dat deze rechten zullen verzekerd zijn.

* * *

Ziedaar de principen en het pacifisme van Wilson. Zij hebben niets gemeens met die van Van Peborgh.

Indien Wilson gelijk heeft in de geschiedkundige feiten die hij herrinnert, en wanneer de overmoedige rol van Duitschland, die wij sinds drij jaren leeren kennen hebben, wij Belgen, ten koste van ons bloed, onze bezittingen, onze vrijheid en veiligheid ; wanneer Wilson beweert dat de vrede met geweld moet opgelegd worden en IN HET BELANG VAN DEN VREDE aan de verantwoordelijke stichters der ontzettende slachting, voorbereid en georganiseerd sinds 50 jaar door het Duitsche militarisme, en onmiddellijk ontketend door Oostenrijk, dat sinds drij jaar zelfs geene parlementaire vertegenwoordiging meer bezit ; indien Wilson gelijk heeft, wat blijft er dan over van het voor ons allen smadelijk gebaar van Van Peborgh, van zijn raaskallen zonder zin, en van zijne onzinnige tusschenkomst ?

En als het integendeel Van Peborgh is die meent gelijk te hebben, dan zal hij ons wel willen bewijzen — en dit zal hem gemakkelijk vallen — dat, in principe en in werkelijkheid, Wilson ongelijk heeft.

Senateur Van Peborgh heeft het woord.

De Duitsche « Belgique » opent hem hare kolonnen en steekt hem hare armen toe.

* * *

En wij, wij wachten de zaken af, en zullen trachten onze lezers nopens deze kwestie op de hoogte te houden.

UIT MECHELEN.

De negentien priesters van Mechelen, welke de gevangenis verkozen, eerder dan tot de verdrukking der volksklas mede te helpen, hebben vanwege de werklieden de volgende huldebetuiging ontvangen, welke aan gansch de bevolking werd bekend gemaakt :

MEDEBURGERS,

Op 8 December 1916 en de volgende dagen werden de verschillige klassen der Mechelsche bevolking achter elkander opgeroepen.

De eene klas moest zich na de andere aanbieden

bij de Duitschers, die hoopten op die manier, door die eliminatie, ten laatste in het bezit te komen van de lijst der zoogezegde werkeloozen. Zij vermoedden dat allen, uit vrees voor de zware straffen, gelijk lammekens zouden opkomen.

Zij hebben echter misrekend ; zij kenden onze PRIESTERS niet.

De eersten werden zij opgeroepen, doch vastberaden weigerden zij mede te helpen aan de uitvoering van het listige plan der dwingelanden.

Opnieuw werden zij opgeroepen, en toen wat onder het volk gezegd werd, lieten zij de reden van hunne onthouding aan de Duitsche overheid weten.

Hun priesterlijk geweten, zoo klonk hunne verklaring, had hen tot onthouding aangezet ; zij konden NIET MEDEWERKEN aan eenen maatregel, die de voornaamste RECHTEN DER VOLKSKLAS onder de voeten trapte en hare hoogere en HEILIGSTE BELANGEN snood miskende.

Dat mochten zij niet en daarom dat wilden zij niet.

Flink en klaar gesproken !

Dat zij veroordeeld zouden worden, dat wisten zij op voorhand.

Dat onze overheerschers steeds hunne toevlucht nemen tot het ruw geweld, dat weten wij immers bij ondervinding ?

Maar er worden niet zelden op onze dagen vonnissen uitgesproken die, verre van te schandvlekken, strekken tot eer en lof. Trouwens een onrechtvaardig vonnis is machteloos tegen het eerlijk recht.

Elke onthouder werd veroordeeld tot eene boete van 100 mark.

Doch, om de vele armen van hunne parochieën, die reeds zooveel te lijden hebben, niet te moeten berooven van de aalmoezen die zij hun verleenden, verkozen zij het GEVANG boven de geldboet.

MEDEBURGERS,

Te midden der vreemde en wreede verdrukking die onze nederige volksklas zoo zwaar treft, hebben wij eens te meer onze ware vrienden leeren kennen.

Terwijl zij de liefdevolle onthouding, die zij deden in ons belang, uitboeten in den kerker, is het een plicht voor ons, hun de hulde te brengen van onze bewondering en onze dankbare toegenegenheid.

De barbaarsche behandelingen die onze werkbroeders in Duitschland onderstaan moeten ; de arbeid waartoe zij ginder gedwongen worden in 't nadeel van ons dierbaar en beproefd vaderland, onder andere het aanleggen van loopgraven in Frankrijk en Polen ; het groot aantal slachtoffers dat nog elken dag bezwijkt aan ontbering en uitputting, ; de hartverscheurende toestand der enkele teruggevoerden bewijzen maar al te wel dat onze priesters gelijk hadden zich te onthouden, en aldus niet bij te dragen tot de onrechtstreeksche aanduiding der werkeloozen, en zich meteen te verzetten tegen het gruwelijke onrecht, zonder voorgaande in de geschiedenis der beschaafde wereld, dat ons, werklieden, onmeedoogend wordt aangedaan.

Hulde en dank aan de VOLKSVRIENDEN !

Hulde en dank aan onze priesters !

EENIGE WERKLIEDEN.

STA VAST !

Van vier gewesten komt geweld,
gefleem, gelaster aangesneld,
gelijk een zee, die wast.
O Vlaamsche volk, dat nimmer boogt,
maar ook geen vlek op u gedoogt,
Sta vast !

Het bloed, dat door uw adren bruist,
zij vrij, ook nu de dwingelandsvuist
u drukt als looden last.
Vrij, 'lijk het aan den Yzer vloot,
vrij, Vlaamsche volk, tot in den dood !
Sta vast !

Wat huichlarij van vreemde ook vleit,
wat ziels- en hartbegeerte ook schreit
als hongerige gast,
wat zelfs het kroost van eigen schoot,
verdoold, tot mededolen noodt,
Sta vast !

Ja, wen het lijkt, als ware uw eisch
te hoog voor den betaalden prijs
van bloed, dat heeft geplast,
zoo 't lijkt alsof uw heilig recht
nog niet door 't offer is beslecht,
Sta vast !

Geen rugaanval met moordnaarsdolk,
slechts ridderkamp vereêlt een volk,
dat op verheffing vlast.
Een schandedaad blijft schandedaad,
hoe men ze ook hulle in pronkgewaad.
Sta vast !

Sta vast, trouw aan den koning-held,
wiens trouw den arend heeft geveld
die als een kraai nu krast.
Sta vast in eer, sta vast in nood,
in aantal klein, in lijden groot.
O Vlaamsche volk, sta vast !

CHRISTIAAN.

ZEVEN PORTRETTEN.

1. VERNIEUWE. — Hooger beambte bij het ministerie van Landbouw, is een tot hiertoe ongekend genie, waarvan niemand ooit gewaagde. Tijdens den oorlog schreef hij een boekje over tuinbouw en schadelijke insekten. Hij heeft echter een insekt vergeten, een dat hij nochtans goed kent : het ACTIVISME. In tegenstelling met de gewone insekten, die steeds fel voortwoekeren, wil dit insekt na een eerste opleving maar niet pakken. Daarom heeft hij er liever over gezwegen.

2. Dr. DUMON, uit Brugge. — Ne pronte mensch Als wij nu daarover meer moesten zeggen, zou hij het zelf kwalijk nemen, want hij leefde steeds verborgen, en kon er maar niet in gelukken, van zich te doen spreken, tot op den dag dat de zeven naar Berlijn trokken. Van dan af weten wij dat er eenen dr. Dumon te Brugge is, die steeds verdoken bleef, wiens licht nooit blonk. Nu is hij BERUCHT om die DAAD ! Een vrome daad : Vlaanderen gaan overleveren aan Duitschland !

3. JOZEF VAN DEN BROECK. — Advokaat. Weigerde steeds stafhouder der ballie te worden, omdat hij verkoos zich op te offeren tot verdediging der herbergiers, wier kliënteel slecht of niet betaalde. Hij verwaarloosde altijd zijne persoonlijke zaken voor... de Vlaamsche kwestie, zegt hij. Verdiende dus inderdaad een vaste plaats van 15.000 frank 's jaars en eene verzekerde toekomst. Zonder deze gebeurtenis zou hij het nooit zoover gebracht hebben, zijnen kost waard te zijn. Zijn vader is nu van eenen grooten last en een groote bekommernis bevrijd.

4. Dr. BORMS. — De klepel der klok van Vlaanderen ! die vroeger enkel in beweging kwam als het klokzeel getrokken werd door aanvallers van het Staatsbestuur, in wier dienst hij was, en die zich nu nog veel dapperder weert sinds de Duitsche bezetters het klokzeel trekken, om verblinden en snullen op te roepen tegen Land en Koning. Het loon is geweest : Benoeming tot Bestuurder in het ministerie van Kunsten en Wetenschappen. Levenslange waarborg voor de toekomst vanwege de Duitschers. Dr. Borms, klepel der klok van Vlaanderen waarvan de Duitschers het zeel trekken.

5. LAMBRICHTS. — Heet zich PROFESSOR Lam brichts, doch heeft daarvoor geen diploma ontvangen. Hij is Nederlander, kwam uit Oostenrijk naar België in een klooster, wierp bij tijds de kap over de haag ; dreigde redacteur te worden van « La Chronique, » omdat de katholieken hem geen geld en geen bediening wilden geven. Trok naar Brussel en wierp zich in de Vlaamsche Beweging, gaf vele voordrachten over... Duitsche letterkunde; inzonderheid over Schiller.

6. TACK. — Peerken Tack zeggen de Antwerpenaren die hem hier gekend hebben voor hij zijne verplaatsing naar Gent bekwam op aanvraag, omdat hij te veel last had van menschen die niet lang genoeg crediet gaven. Nu is hij er uit : Leeraar aan de Hoogeschool. Bestuurder aan het Ministerie. Hoe krijgt hij het op ! Als Peerken Tack nu zoo bekwaam was als vet betaald, dan zon de Hoogeschool er beter mee zijn dan de scholen van Antwerpen en Gent er mee waren.

7. VERHEES. — Voorvechter van de Duitsche kultuur, Duitsche sociale actie, Duitsche opvoeding. Zijne kinderen ontvingen hunne opvoeding in Duitsche scholen, en kunnen zich enkel in het Vlaamsch uitdrukken als de meeste Duitsche officieren in het Fransch. Zij spreken echter perfekt Fransch en Duitsch. Heeft steeds het woord vrijheid op de lippen, doch staat vol bewondering voor Duitschen dwang. WAS en IS NOG briefwisselaar van Duitsche tijdschriften waarin België en zijn Koning nog dagelijks belasterd en belogen worden.

N. B. Vermits de censuur deze portretten, LANGS HET POSTBUREEL TOEGEKOMEN, doorgelaten heeft, meenen wij te mogen zeggen : Het Duitsche imprimatur is het bewijs dat ze gelijkend zijn.

Ongehoord Schandaal.

Hetgeen ik hier schrijf is niet van hooren zeggen, ik heb het persoonlijk gezien. Toen ik Woensdag, 25 April l.l. aan de overzetboot van St-Anneken was, heb ik gezien dat Duitsche soldaten de boterhammen van de werklieden afnamen die in de stad moesten gaan werken.

Ik heb onder andere gezien dat dit stuk officier of onder-officier — zoo goed ken ik ze niet uit een — eenen kant brood, nog geen half brood afnam van een meisje dat naar Antwerpen kwam werken (wasschen), en haar broodrantsoen moest medebrengen, omdat er in den post waar ze ging werken geen brood voor haar was.

Ik heb eene andere vrouw gezien die buiten een stuk brood was gaan bedelen, hetwelk haar door de Duitsche soldaten afgenomen werd, en toen zij zegde : laat mij dit stuk brood ten minste, mijne kinderen zitten thuis, half verhongerd, op mij te wachten, werd zij vastgegrepen door dit stuk OVERSTE, die bulderde : « Brengen Sie mir dass Schwein weck, » waarop twee soldaten haar wegsleepten, — waarheen weet ik niet — en dit duurt zoo nog immer voort.

's Anderendaags ben ik opnieuw gaan zien, en de

wachthuisjes der soldaten lagen weeral vol boterhammen, of beter gezegd, stukken brood, die ze van werkenden hadden ontnomen, dus duurt dit schandaal nog maar immer voort. Het moet dus wel waar zijn wat er gezegd wordt, dat de Duitsche soldaten half verhongerd zijn, dat ze niets krijgen dan een stuk brood daags en eenige centen, want anders zouden zij die bandieterij niet zoover drijven, ware het niet de honger die hen dwingt.

Ik heb ook met eigen oogen gezien, dat Duitsche soldaten op den buiten bijna van deur tot deur bij boeren om boterhammen vragen. Gelijk echte bedelaars loopen die KAISERLICHE soldaten rond, nog immer roepende : LEVE DE KAISER !

Hoe die soldaten dezen keizer-moordenaar met heel zijnen aanhang niet kapot gemaakt hebben, is onbegrijpelijk ; daaraan is het te zien dat de Duitschers nog slaven zijn.

Van den Os op den Ezel.

Lord Kitchner was een groote man
De mof en lust geen Yzerwater ;
Parijs is een onneembre stad,
Een kabeljauw is toch geen kater !
Von Hindenburg vocht met den Rus,
Een platkop wordt ook mof geheeten ;
En Willem II zit in Berlijn
Zijn hart voortdurend op te vreten.

De kroonprins is een valsch krawaat
Die weinig is om te betrouwen ;
De menschen gaan naar 't komiteit,
De waarheid mag men niet verblauwen !
De zoon van David : Absalon
Hing met zijn haren aan de takken ;
En als ge een mark hebt ingeslikt,
Kunt ge er niet eens n'en frank van .....

Von Kluck is eene logge kloek
Die van heur eieren niet wil scheiden,
Een Duitscher, een gevaarlijk beest,
Dat men zorgvuldig moet vermijden.
Ons Yzer is een groote bom
Die in des Keizers maag blijft steken,
Totdat hij met zijn moffentroep
Voor goed naar Duitschland is geweken !

De Turk, die eet genadebrood,
Van Oostenrijk en van de zwijnen,
En Duitschland is een keizerrijk,
Dat nu voor goed is aan 't verdwijnen.
Mijn broer eet gaarne peperkoek,
Maar vindt hem nu te duur, mijn vrienden ;
En Willem II is 't domste kreng
Dat op den aardbol is te vinden !

Hij, die zijn vaderland verraadt
Is nog te slecht om op te hangen ;
En 't leger van vorst Nikolaas
Gaat tegenwoordig flink zijn gangen !
Als ge op 'nen Duitsch zijn pooten trapt
Naar den amigo, zonder toeven !
En als gij er den lust toe hebt,
Moogt ge mijnen gelei eens proeven.

In Congo woont een menschenras
Dat weinig houdt van onderbroeken ;
En meester Luc eet zwijnenvleesch,
Om zijn gezondheid te verkloeken.
Von Bissing had wel praat voor zes
Als er geen spraak is van de Russen ;
Lang leve Monseigneur Mercier,
Die laat den Duitsch zijn zolen kussen !

Een dronkaard zegt veel : Kameraad,
Komaan, we gaan er eentje pakken ;
Een luiaard wandelt gaarne rond
Met zijne handen in zijn zakken.
De Duitschers trokken naar Parijs,
Maar zie toch : de Yzer hield hen tegen ;
En 't Vlaamsche Nieuws is een gazet
Die aan mijn hart niet is gelegen !

Leest en verspreidt de « Vrije Stem »
De hemel zal het u beloonen ;
De keizer lijdt fel aan de maag
Wijl ze overladen is met boonen.
« Pak aan » die is een vieze gast
Die Borms, noch Jacob kan verdragen ;
Wilhelm is kwaad op den Rumeen,
Hij gaat het aan zijn moeder klagen !

De koning is een kloeke held,
De koningin is een heldinne !
En wat is kaiser Willem II ?
Toe, wacht wat, dat ik eens verzinne...
Dat 's de eigen broer van Lucifer !
Als 't kermis is dan staan de kramen ;
En met den Duitsch is 't nu gedaan
Ja tot : in sæculorum. Amen !

Pak aan, k...Yzer.

De Weergalm.

't Scheen me toe alleen te staan in 't stille woud, en 'k ondervroeg den geest, den goeden, die in de bosschen zweeft, en op mijn vragen antwoordde hij telkens :

Ik zuchtte : Hoe groot is toch het oorlogswee !
En de echo zei : wee !
Hoe lang nog duurt de lijdensstrijd ?
En de echo zei : lijdt en strijdt !

Wat puinen liggen opgehoopt !
En de echo zei : hoopt !
Wie is het dat ons redden moet ?
— moed !
Ach, wat gedaan met 't Duitsch geslacht ?
— gesmacht !
Hebt gij nog moed en blijft ge trouw ?
— getrouw !
Maar vreest ge niet dat eens toch alles zwichten zal ?
— 't en zal !

En ik dacht aan hen die ontrouw zijn geworden, en ondervroeg verder :

Wat is het, ach, dat voor velen enkel geldt ?
— geld !
Hoe vindt gij veler droef geklaag ?
— laag !
Wat was voor ons het hoogst gerecht ?
— recht !
Wat is voor ons de schoonste leer ?
— eer !
Hoe vindt gij 't activistisch luid geblaf ?
— laf !
En bier gaan drinken met den vijand in 't gemeen
— gemeen !

En verontwaardigd riep ik ten slotte :

Die laf en wreed het land inkwamen, of zij die heulen met hen, zij verdienen de galg, allen te samen !
— Amen !

En een booze geest, 't duiveltje van 't woud, die onze samenspraak had afgeluisterd, kwam er met zijn snater tusschen, ongetrouwe echo, die er van het zijn bijvoegde :

Ik riep :
Wie zijn zij met hun ijzeren helmen ?
— schelmen :
Wat brachten zij in 't vaderland ?
— moord en brand...
tot eigen schand !
De onzen zijn helden, wat zijn de hunnen ?
— Hunnen !
Hoe heet gij Vlaanderens hoogen Raad ?
— hoogverraad !
Wat denkt ge van heer Bethmann Hollweg ?
— haalt hem weg !
Waar vindt men eens des keizers lijk ?
— in 't Yzerslijk !
Doch hoort ! daar komen ze met hun botten aan!
En hij schertste : wij vagen er ONS botten aan!

Nog een Judas.

Heerschap De Backer, gehuisvest Lange Looibroeckstraat nummer 9 Antwerpen, (Dam) spreekt vloeiend de Fransche, Vlaamsche, Engelsche en Duitsche talen, wil doorgaan als overtuigd katholiek, sluipt overal binnen, steunend op getuigenissen van geestelijken, en zou zich bezighouden met het smokkelen van brieven en het overbrengen van jongelingen !?

Vrienden, opgepast voor dien Judas, handlanger van de bende der Stoopstraat. Mijnheer is een echte vos, in 't geheel niet misdeeld en heel woordenrijk. Hij ontvangt regelmatig twee Duitschers, die vrank en vrij bij hem in en uitloopen.

Opgepast dus voor dien verrader, door wiens toedoen reeds menigeen in de Beggijnenstraat gesukkeld is.

ERRATUM. In ons nummer 48 staat : Jan Aug. Wiel, moet zijn : Thiele, bijgenaamd « de zotten Thiele.

Voor wat betreft Eugenie Deckers, staat er : Rioolstraat, Oorderen, moet zijn Rioolstraat, Antwerpen. De met haar aangespannen luitenant is te Oorderen gehuisvest.

Nuttige Wetenswaardigheden.

(Vervolg)

67. Wanneer zal dat gebeuren ?

Binnen een paar maanden, maar het juiste uur is ons onbekend.

67. Wie is de booze geest ?

Pinhelm II ofte Duitsche keizer.

69. Wat zijn wij dien boozen geest verschuldigd?

Wij zijn hem de diepste verachting verschuldigd.

70. Hoe heeft die booze geest zich vertoond ?

Onder de gedaante van een schijnheiligen banneling voor Augustus 1914, en onder gedaante van een meineedigen rakker, sinds het uitbreken van den oorlog.

71. Wat is Duitschland ?

Duitschland is eene vergaderplaats van allerlei valsche deugnieten, die onder de slavernij van ZIJNE SCHIJNHEILIGHEID, DEN DUITSCHEN KEIZER, de leering van Satan belijden.

72. Wat is de Duitsche keizer ?

De wettige opvolger van Lucifer en de plaatsvervanger van Satan op aarde.

73. Is Pinhelm II faalbaar ?

Hij is maar al te faalbaar, dit wil zeggen, dat hij altijd zal mis zijn, wanneer hij, als keizer van het zwijnenrijk verklaart, dat de Belgen onder zijnen duim zullen geraken.

74. Wat zijn wij hem verschuldigd ?

Wij mogen hem niet de minste gehoorzaamheid betoonen, zoomin als aan den nieuwen gouverneur, die met zijn zoogezegd gezag bekleed is, en moeten hem de allergrootste oneerbiedigheid bewijzen.

—